

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่ม นครศรีธรรมราช อันประกอบด้วย กระบี่ นครศรีธรรมราช พังงง ตรัง ควนขนุน และหัวไทร ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า การใช้คำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังจะสะท้อนถึงลักษณะทางสังคม และวัฒนธรรมของคนในชุมชนที่ศึกษา โดยพิจารณาควบคู่กับข้อสังเกตที่ว่า มิติสถานภาพทางสังคมที่เน้นตำแหน่ง หน้าที่ และยศ กำลังเข้ามาแทนที่การใช้คำใน มิติวัย หรือคำที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ฉันญาติ โดยมีไช้ญาติทางสายเลือด และการใช้คำดังกล่าวน่าจะมีการรับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังสามารถบ่งชี้ปัจจัยทางสังคม ที่กำหนดการใช้ภาษาของผู้พูด ได้แก่ เพศ วัย อาชีพ และถิ่นที่อยู่อาศัย และปัจจัยทางสถานการณ์ ในการสื่อสาร โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้คำบอกบุรุษในภาษาไทยมีความหลากหลาย ดังกล่าวได้ว่า ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน น่าจะมีส่วนกำหนดให้การใช้คำในขอบเขตการวิจัยแตกต่างกันด้วย

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปร ดังนี้ ตัวแปรเพศ ประกอบด้วย เพศชาย เพศหญิง ตัวแปรวัย มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่น(อายุ10-25ปี) และกลุ่มผู้ใหญ่(อายุ35-50ปี) ตัวแปรอาชีพ กำหนดให้มี 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียน ครู เกษตรกร(ในชุมชนชนบท) และผู้ค้าขาย (ในชุมชนเมือง) ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการใช้คำตามตัวแปรทางมิติสถานภาพทางสังคม ส่วนถิ่นที่อยู่อาศัย แบ่งเป็น ชุมชนชนบท(นอกเขตเทศบาล) กับชุมชนเมือง(เขตเทศบาล) ผู้วิจัยคัดเลือกประชากร จุดเก็บข้อมูลละ 6 คน รวมประชากรทั้งหมด 72 คน ในการเก็บข้อมูล ใช้การออก แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต

สรุปผลการวิจัย

1. จำนวนคำและการปรากฏ

คำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ที่มีใช้ในจุดเก็บข้อมูลทั้ง 6 แห่ง ปรากฏ
ดังนี้

คำบอกบุรุษที่ 1 มีจำนวน 6 คำ ได้แก่ กู เค้า ฉัน ผม เรา และฉาน

คำบอกบุรุษที่ 2 มีจำนวน 11 คำ ได้แก่ แก คุณ ท่าน ตัวเอง เธอ มึง ตน เต็ม
ตัว สู และหมั้น

ค่านามแทนผู้พูด มีจำนวน 26 คำ ได้แก่ เพื่อน ครู ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) นุ้ย ไป ย่า
ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง
แม่ป้า บ่าว และสาว

ค่านามแทนผู้ฟัง มี 40 คำ คือ เจ้า ตัน เนร หลวง ไอ้เกลอ ไอ้คาง ไอ้คอ
ไอ้เฒ่า พ่อค้า แม่ค้า ผ.อ. อาจารย์ นายกฯ ส.ท. อบต. ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) นุ้ย ทวด ไป ย่า ตา
ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า
บ่าว และสาว

คำบอกบุรุษและค่านามแทนผู้พูดผู้ฟัง สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1.1 จำแนกตามเพศ

1.1.1 คำบอกบุรุษที่ 1

1.1.1.1 คำที่ใช้แทนตัวเฉพาะเพศชาย มี 1 คำ คือ ผม

1.1.1.2 คำที่ใช้แทนตัวเฉพาะเพศหญิง มี 2 คำ คือ เจ้า ฉัน

1.1.1.3 คำที่ใช้แทนตัวทั้งเพศชายเพศหญิง มี 3 คำ คือ กู เรา และฉาน

1.1.2 คำบอกบุรุษที่ 2

คำบอกบุรุษที่ 2 ไม่มีการแปรตามเพศผู้ฟัง กล่าวคือ ทุกคำสามารถใช้เรียกผู้ฟัง ทั้ง
เพศชายเพศหญิง

1.1.3 ค่านามแทนผู้พูด

1.1.3.1 คำที่ใช้แทนตัวเฉพาะเพศชาย มี 8 คำ คือ ไป ตา ลุง พ่อ พ่อแก่ พ่อเฒ่า
พ่อลุง และบ่าว

1.1.3.2 คำที่ใช้แทนตัวเฉพาะเพศหญิง มี 10 คำ คือ เพื่อน ย่า ยาย ป้า แม่
แม่แก่ แม่เฒ่า นม แม่ป้า และสาว

1.1.3.3 คำที่ใช้แทนตัวทั้ง 2 เพศ มี 8 คำ คือ ครู ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) นุ้ย น้ำ อา
พี่ น้อง และลูก/โลก

1.1.4 ค่านามแทนผู้ฟัง

1.1.4.1 คำที่ใช้เรียกเฉพาะเพศชาย มี 17 คำ คือ เจ้า ตัน เนร หลวง ไอ้เกลอ
ไอ้คาง ไอ้คอ ไอ้เฒ่า พ่อค้า ไป ตา ลุง พ่อ พ่อแก่ พ่อเฒ่า พ่อลุง และบ่าว

1.1.4.2 คำที่ใช้เรียกเฉพาะเพศหญิง มี 10 คำ คือ แม่คำ ย่า ยาย ป้า แม่ แม่แก่
แม่เต่า นม แม่ป้า และสาว

1.1.4.3 คำที่ใช้เรียกทั้ง 2 เพศ มี 12 คำ คือ ผ.อ. อาจารย์ นายกฯ ส.ท. อบต. ชื่อ
เล่น(วิทย์,ดีม...) นุ้ย น้ำ อา พี่ น้อง และลูก/โลก

1.2 จำแนกตามวัย

ในการจำแนกวัย แบ่งผู้พูดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่น(อายุ10-25ปี) และกลุ่ม
วัยผู้ใหญ่(อายุ35-50ปี) ผลปรากฏ ดังนี้

1.2.1 คำบอกบุรุษที่ 1

1.2.1.1 คำที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นมี 3 คำ คือ กู ผม และเรา

1.2.1.2 คำที่ใช้ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ มี 6 คำ คือ กูเค้า ฉัน ผม เราและฉาน

1.2.2 คำบอกบุรุษที่ 2

1.2.2.1 คำที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่น มี 6 คำ คือ แก ตัวเอง เธอ มึง เต็น และดู

1.2.2.2 คำที่ใช้ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ มี 5 คำ คือ แก คุณ ท่าน ตัวเอง เธอ มึง ตน ตัว

และหมั่น

1.2.3 คำนามแทนผู้พูด

1.2.3.1 คำที่วัยรุ่นใช้ มี 8 คำ คือ เพื่อน ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) นุ้ย น้ำ อา พี่ น้อง
และลูก/โลก

1.2.3.2 คำที่วัยผู้ใหญ่ ใช้ มี 25 คำ คือ เพื่อน ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) นุ้ย ครู ไป ย่า
ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ แม่เต่า นม พ่อลุง
แม่ป้า บ่าว และสาว

1.2.4 คำนามแทนผู้ฟัง

1.2.4.1 คำที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่น มี 21 คำ คือ เจ้า หลวง อาจารย์ ทวด ไป ย่า ตา ยาย
ลุง ป้า พ่อ แม่ ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) น้ำ อา พี่ น้อง พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ และแม่เต่า

1.2.4.2 คำที่ใช้ในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ มี คำ คือ เจ้า ดัน เณร หลวง อาจารย์ ไอ้เกลอ
ไอ้คาง ไอ้ค้อ ไอ้เต่า พ่อคำ แม่คำ ผ.อ. นายกฯ ส.ท. อบต. ทวด ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ
แม่ ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) น้ำ อา พี่ น้อง พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ แม่เต่า นม พ่อลุง และแม่ป้า

1.3 จำแนกตามอาชีพ

แบ่งผู้พูดออกเป็น 4 กลุ่ม คือ นักเรียน ครู เกษตรกร(ชุมชนชนบท) และผู้ค้าขาย (ชุมชนเมือง) ผลปรากฏ ดังนี้

1.3.1 คำบอกบุรุษที่1

1.3.1.1 คำที่ใช้ในกลุ่มนักเรียน มี 3 คำ คือ กู เรา และผม

1.3.1.2 คำที่ใช้ในกลุ่มครู มี 5 คำ คือ กู เจ้า ฉัน ผม และเรา

1.3.1.3 คำที่ใช้ในกลุ่มเกษตรกร มี 5 คำ คือ กู ฉัน ผม เรา และฉาน

1.3.1.4 คำที่ใช้ในกลุ่มผู้ค้าขาย มี 5 คำ คือ กู ฉัน ผม เรา และฉาน

1.3.2 คำบอกบุรุษที่2

1.3.2.1 คำที่ใช้ในกลุ่มนักเรียน มี 6 คำ คือ แก เธอ ตัวเอง มึง เต็น และ ดู

1.3.2.2 คำที่ใช้ในกลุ่มครู มี 9 คำ คือ แก คุณ ตัวเอง ท่าน เธอ มึง เต็น ดู และ

หมั่น

1.3.2.3 คำที่ใช้ในกลุ่มเกษตรกร มี 6 คำ คือ มึง ตน เต็น ตัว ดู และหมั่น

1.3.3 คำนามแทนผู้พูด มีจำนวน 26 คำ ปรากฏ ดังนี้

1.3.3.1 คำที่ใช้ในกลุ่มนักเรียน 8 คำ คือ เพื่อน ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้อย น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก

1.3.3.2 คำที่ใช้ในกลุ่มครู มี 21 คำ คือ เพื่อน ครู ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้อย ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า

1.3.3.3 คำที่ใช้ในกลุ่มเกษตรกร มี 24 คำ คือ ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้อย ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า ป่าว และสาว

1.3.3.4 คำที่ใช้ในกลุ่มผู้ค้าขาย มี 24 คำ คือ ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้อย ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า ป่าว และสาว

1.3.4 คำนามแทนผู้ฟัง

3.4.1 คำที่ใช้ในกลุ่มนักเรียน มี 21 คำ คือ เจ้า หลวง อาจารย์ ทวด ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้ำ อา พี่ น้อง พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ และแม่เฒ่า

3.4.2 คำที่ใช้ในกลุ่มครู มี 31 คำ คือ เจ้า ตัน เณร หลวง พ่อค้า แม่ค้า ผ.อ. นายกฯ ส.ท. อบต. ทวด ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้ำ อา พี่ น้อง พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง และแม่ป้า

3.4.3 คำที่ใช้ในกลุ่มเกษตรกร มี 33 คำ คือ เจ้า ตัน เณร หลวง ไอ้เกลอ ไอ้คาง ไอ้คอ ไอ้เต่า นายกฯ อบต. ทวด โป่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ ซื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้ำ อา พี่ น้อง พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ แม่เต่า นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว

3.4.4 คำที่ใช้ในกลุ่มผู้ค้าขาย มี 26 คำ คือ เจ้า ตัน หลวง นายกฯ ส.ท. ทวด โป่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ ซื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้ำ อา พี่ น้อง พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ แม่เต่า นม พ่อลุง และแม่ป้า

1.4 จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย

1.4.1 คำบอกบุรุษที่ 1

ทั้ง 6 คำ ใช้ตรงกันทั้ง 2 ชุมชน

1.4.2 คำบอกบุรุษที่ 2

1.4.2.1 คำที่ใช้เฉพาะในชุมชนชนบท มี 1 คำ คือ หมั่น

1.4.2.2 คำที่ใช้เฉพาะในชุมชนเมือง มี 2 คำ คือ แก่ ท่าน

1.4.2.3 คำที่ปรากฏร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน มี 8 คำ คือ คุณ ตัวเอง เธอ มิ่ง คน เต็น

ตัว และดู

1.4.3 คำนามแทนผู้พูด

1.4.3.1 คำที่ใช้เฉพาะในชุมชนเมือง มี 3 คำ คือ ตา(ใช้แทนตัวเมื่อพูดกับลูกของลูกสาว) ยาย(ใช้แทนตัวเมื่อพูดกับลูกของลูกสาว) อา(ใช้แทนตัวเมื่อพูดกับลูกของพี่ชาย)

1.4.3.2 คำที่ใช้เฉพาะในชุมชนชนบท มี 5 คำ คือ นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว

1.4.3.3 คำที่ใช้ร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน มี 20 คำ คือ เพื่อน ครู ซื่อเล่น (วิทย์,ติ่ม...) โป่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ และแม่เต่า

1.4.4 คำนามแทนผู้ฟัง

1.4.4.1 คำที่ใช้เฉพาะในชุมชนชนบท มี 11 คำ คือ ไอ้เกลอ ไอ้คาง ไอ้คอ ไอ้เต่า อบต. เณร นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว

1.4.4.2 คำที่ใช้เฉพาะในชุมชนเมือง มี 6 คำ คือ พ่อค้า แม่ค้า ส.ท. ตา(ใช้เรียกพ่อของแม่) ยาย(ใช้เรียกแม่ของแม่) อา(ใช้เรียกน้องชาย/น้องสาวของพ่อ)

1.4.4.3 คำที่ใช้ร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน มี 23 คำ คือ เจ้า ตัน หลวง ผ.อ. อาจารย์ นายกฯ น้อย โป่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเต่า แม่แก่ และแม่เต่า

2. ความสัมพันธ์ของคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง กับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

การใช้คำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ในชุมชนชนบทและชุมชนเมือง บ่งชี้ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ของทั้ง 2 ชุมชน ดังนี้

2.1 การให้ความสำคัญกับวัย/อายุของผู้พูดผู้ฟัง

การใช้คำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังของผู้พูดภาษาถิ่นใต้ ในขอบเขตที่ศึกษาทั้งชุมชนชนบทและชุมชนเมือง แสดงถึงการให้ความสำคัญในเรื่องวัย/อายุ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในสังคมไทย ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความสัมพันธ์ของผู้พูดผู้ฟังตามวัยออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้ฟังที่อายุ/วัยอ่อนกว่า ความสัมพันธ์กับผู้ฟังที่อายุ/วัยเดียวกัน และ ความสัมพันธ์กับผู้ฟังที่อายุ/วัยสูงกว่า ทั้งนี้ จะแสดงการใช้คู่กันของ คำบอกบุรุษที่ 1 และคำบอกบุรุษที่ 2 คำนามแทนผู้พูดและคำนามแทนผู้ฟัง คำบอกบุรุษที่ 1 และคำนามแทนผู้ฟัง และ/หรือ คำนามแทนผู้พูดและคำนามแทนผู้ฟัง

ผู้วิจัย แบ่งคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ที่แสดงความสัมพันธ์ในเรื่องวัย/อายุผู้พูดผู้ฟัง ออกเป็น 1) คำที่ใช้กับผู้ที่ เป็นเครือญาติ 2) คำที่ใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์เรื่องมิติวัย หรือการนับญาติกับบุคคลที่มีอายุต่าง ดังนี้

2.1.1 คำที่ใช้กับผู้ที่ เป็นเครือญาติ

การใช้คำ(เฉพาะคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง) ที่แสดงความสัมพันธ์เฉพาะผู้ที่ เป็นเครือญาติ แสดงถึง การให้ความสำคัญในความเป็นเครือญาติ หรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว อันเป็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมประการหนึ่ง ที่ทำให้มีความรู้สึกถึงการเป็นเชื้อสายเดียวกัน เห็นเด่นชัดในชุมชนชนบท ที่หลายคำไม่มีในชุมชนเมือง คือ นม พ่อลุง แม่ป้า ป่าว และสาว

ตาราง 22 แสดงการใช้คำเพื่อแสดงความสัมพันธ์กับผู้เป็นเครือญาติ:ผู้พูดเป็นญาติผู้ใหญ่ (วัยสูงกว่า)

คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ พ่อ แม่ พ่อเต่า แม่แก่ แม่เต่านม พ่อ ลุง แม่ป้า	ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) นุ้ย ลูก/โลก
น้ำ อ่า	ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...)
พี่ บ่าว สาว	ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) น้อง

ตาราง 23 แสดงการใช้คำเพื่อแสดงความสัมพันธ์กับผู้เป็นเครือญาติ: ผู้พูดเป็นญาติผู้น้อย (วัยอ่อนกว่า)

คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ชื่อเล่น(วิทย์, ต้ม...) นุ้ย ลูก/โลก	ทวด ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ พ่อแก่ พ่อเฒ่าแม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า
ชื่อเล่น(วิทย์, ต้ม...)	น้ำ อ่า
ชื่อเล่น(วิทย์, ต้ม...) น้อง	พี่ บ่าว สาว

ตาราง 24 แสดงการใช้คำเพื่อแสดงความสัมพันธ์กับผู้เป็นญาติเครือญาติ: ผู้ฟังวัยเดียวกัน

คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ชื่อเล่น(วิทย์, ต้ม...) เพื่อน	พี่ น้อง บ่าว สาว
พี่ น้อง บ่าว สาว	ชื่อเล่น(วิทย์, ต้ม...)

การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในเครือญาติ นอกจากจะแสดงความเป็นเครือญาติแล้ว ยังแสดงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง ดังนี้ ในกรณีที่ผู้พูดเป็นญาติผู้ใหญ่มีอายุมากกว่า คำที่ใช้เรียกผู้น้อย คือ ลูก/โลก เป็นการแสดงความรัก ความเอ็นดู แม้ผู้ฟังเป็นหลาน แต่ก็รักและเอ็นดูเหมือนลูก คำว่า นุ้ย แสดงว่าผู้พูดมีความรู้สึกหรือเห็นว่า ผู้ฟังยังเป็นเด็กตัวเล็กๆ ดังความหมายในลำดับที่ 3 ตาม พจนานุกรมภาษาล้านนาใต้ พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า “นุ้ย” ไว้ดังนี้ 1) คำนาม หมายถึง ชื่อตัวตลกหนังตะลุงตัวหนึ่งหน้าคล้ายวัวอุปนิสัยขี้ขลาด; หนู นุ้ย ก็ว่า 2) คำสรรพนาม ใช้เป็นบุรุษที่ 1 และที่ 2 3) คำวิเศษณ์ หมายถึง เล็ก

เนื่องจากผู้วิจัยแยกคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังออกจากคำบอกบุรุษ เมื่อเทียบ กู ฉาน (คำบอกบุรุษที่ 1) และ มิ่ง สู่ (คำบอกบุรุษที่ 2) กับ นุ้ย จะเห็นว่า กู ฉาน มิ่ง กู ไม่ใช่ในความหมายอื่น จึงเห็นว่า นุ้ย ไม่ใช่คำบอกบุรุษ

ในกรณีที่ผู้พูดเป็นญาติผู้น้อย วัยอ่อนกว่า คำเรียกผู้ฟัง ที่เป็นญาติผู้ใหญ่ ก็แสดงถึงความเคารพนับถือ เช่น คำว่า พ่อลุง แม่ป้า ซึ่งเป็นคำที่แสดงว่า ผู้พูดให้ความเคารพนับถือผู้ฟังที่เป็นลุง และป้า เหมือนพ่อ/แม่ของตัวเอง และคำว่า นม ก็แสดงว่าผู้พูดตระหนักในคุณค่า น้ำนมของแม่ซึ่งเป็นผู้ที่เลี้ยงดูตนมาด้วย(ใช้เฉพาะชนบท)

กรณีที่ผู้พูดผู้ฟังมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ยังแสดงถึงความสัมพันธ์ในแบบเพื่อน และการใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในเครือญาติทุกคำ จัดเป็นคำที่แสดงความสุภาพ

2.1.2 คำที่ใช้นับญาติกับบุคคลที่มีใช้ญาติ

การนับญาติกับบุคคลที่มีใช้ญาติ เป็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญของสังคมเกษตรกรรม คำนามแทนผู้พูดผู้ฟังกลุ่มนี้ ถือเป็นคำที่แสดงความสุภาพ ดังตารางต่อไปนี้

2.1.3 แสดงคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ที่ใช้คู่กัน

ตาราง 25 แสดงการใช้คำเพื่อนับญาติกับบุคคลที่มีใช้ญาติ:ผู้ฟังวัยอ่อนกว่า

คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ตา ขาย ลุง ป้า	ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) นุ้ย ลุง/โลก
น้ำ	ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...)
พี่	ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...)น้อง

ตาราง 26 แสดงการใช้คำนามนับญาติกับบุคคลที่มีใช้ญาติ:ผู้ฟังวัยสูงกว่า

คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) นุ้ย ลุง/โลก	ตา ขาย ลุง ป้า น้ำ พี่
ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...)	น้ำ
ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...) น้อง	พี่

ตาราง 27 แสดงการใช้คำนับญาติกับบุคคลที่มีใช้ญาติ:ผู้พูดผู้ฟังวัยเดียวกัน

คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...)	ชื่อเล่น(วิทย์,ติ่ม...)

ในการให้ความสำคัญในเรื่องมิติวัย/อายุ นอกจากคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ยังมีคำบอกบุรุษบางคำ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องวัย ดังนี้

2.1.4 แสดงคำบอกบุรุษที่1 และคำบอกบุรุษที่2 ที่ใช้คู่กัน

ตาราง 28 แสดงการใช้คำโดยคำนึงถึงวัย: ผู้ฟังวัยอ่อนกว่า

คำบอกบุรุษที่1	คำบอกบุรุษที่2
กู	มึง สู้ หมั้น

ตาราง 29 แสดงการใช้คำโดยคำนึงถึงวัย: ผู้ฟังวัยสูงกว่า

คำบอกบุรุษที่1	คำบอกบุรุษที่2
ฉัน ผม ฉาน	คุณ คุณ คุณ

ตาราง 30 แสดงการใช้คำโดยคำนึงถึงวัย: ผู้ฟังวัยเดียวกัน

คำบอกบุรุษที่1	คำบอกบุรุษที่2
กู	มึง สู้ หมั้น
เค้า	แก ตัวเอง
ฉัน ผม	เธอ มึง สู้ หมั้น
เรา	สู้ หมั้น

จากตารางที่28 การใช้ กู คู่กับ มึง เป็นการใช้คำที่ผู้อาวุโสกว่า ใช้พูดกับผู้อ่อนอาวุโส ทักษะคิดของผู้พูด ในการใช้คำนี้ คือ รู้สึกว่าตนอยู่ในสถานภาพที่เหนือกว่าผู้ฟังซึ่งเป็นผู้น้อย(วัยอ่อนกว่า) การใช้คำนี้ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความสุขภาพ แต่ให้ความสนิทสนม

จากตารางที่29 การใช้ ฉัน ผม ฉาน คู่กับ คุณ คุณ คุณ ของผู้อ่อนอาวุโส ใช้พูดกับผู้ที่อาวุโสกว่า(วัยสูงกว่า) ทักษะคิดของผู้พูด ในการใช้คำนี้ คือ การเคารพนับถือผู้อาวุโส หรือผู้ที่มีวัยสูงกว่า ซึ่งเป็นลักษณะของวัฒนธรรมไทย การใช้คำนี้จัดเป็นคำที่แสดงความสุขภาพและอ่อนน้อมถ่อมตนของผู้พูด

จากตารางที่ 30 การใช้ กู๋ กับ มิ่ง สู่ หมั้น ของผู้พูด แสดงถึงความสนิทสนมระหว่างผู้พูดผู้ฟัง การใช้คำนี้เน้นความไม่สุภาพ

การใช้ เค้า กับ แก ตัวเอง เป็นการแสดงความสนิทสนม เป็นคำที่แสดงความสุภาพ

การใช้ ฉัน ผม คู่กับ เธอ เป็นการแสดงความสนิทสนม เป็นคำที่แสดงความสุภาพ ส่วน การใช้ร่วมกับ มิ่ง สู่ หมั้น เป็นคำที่ไม่เน้นความสุภาพ

การใช้ เรา คู่กับ สู่ หมั้น เป็นการแสดงความสนิทสนม เป็นคำที่สุภาพมากกว่า กู๋ กับ มิ่ง แต่น้อยกว่า ฉัน ผม กับ เธอ

2.2 การให้ความสำคัญกับมิติสถานภาพทางสังคม หรือ ตำแหน่งหน้าที่ทางการงาน

การให้ความสำคัญกับเรื่องมิติสถานภาพทางสังคม เป็นลักษณะของสังคมสมัยใหม่ที่เน้นการให้ความสำคัญกับตำแหน่ง หน้าที่ทางการงาน มากกว่า การใช้คำที่แสดงมิติวัย ดังการปรากฏต่อไปนี้

ตาราง 31 แสดงการใช้คำโดยคำนึงถึงมิติสถานภาพทางสังคม: ผู้ฟังมีตำแหน่งหน้าที่ทางการงาน

คำบอกบุรุษที่ 1	คำบอกบุรุษที่ 2
ฉัน ผม	คุณ ท่าน
คำบอกบุรุษที่ 1	คำนามแทนผู้ฟัง
ฉัน ผม ฉาน	เจ้า ตัน เนร หลวง พ่อค้า แม่ค้า ผ.อ. นายฯ ส.ท. อบต.
ผม	อาจารย์
คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ชื่อเล่น(วิทย์, ตีม...)	อาจารย์ นายฯ ส.ท. อบต.

ตาราง 32 แสดงการใช้คำโดยคำนึงถึงมิติสถานภาพทางสังคม: ผู้พูดมีตำแหน่งหน้าที่ทางการงาน

คำนามแทนผู้พูด	คำบอกบุรุษที่ 2
ครู	เธอ
คำนามแทนผู้พูด	คำนามแทนผู้ฟัง
ครู	ชื่อเล่น(วิทย์, ตีม) ลูก/โลก

การใช้ ฉัน คู่กับ คุณ ท่าน แสดงถึงการยกย่อง และให้เกียรติผู้ฟัง

การใช้ ฉัน ผม ฉาน คู่กับ เจ้า ต้น เณร หลวง ผ.อ. นายฯ ส.ท. อบต. แสดงถึงการยกย่อง และให้เกียรติผู้ฟัง ส่วนการเรียกผู้ฟังว่า พ่อค้า แม่ค้า เน้นถึงอาชีพ/สถานภาพทางสังคมของผู้ฟัง

การใช้ ผม คู่กับ อาจารย์ แสดงถึงการ ยกย่อง และให้เกียรติผู้ฟัง

การใช้ ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) ร่วมกับ อาจารย์ นายฯ ส.ท. อบต. แสดงถึงความสนิทสนม และการให้เกียรติกับตำแหน่งของผู้ฟัง

การใช้ ครู คู่กับ เธอ แสดงถึง การเน้นความสัมพันธ์ในหน้าที่

การใช้ ครู ร่วมกับ ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) แสดงถึงความสนิทสนม และความถ่อมตนของผู้พูด (แม้ผู้พูดจะเรียกผู้ฟังว่า อาจารย์ แต่ผู้ฟังใช้คำแทนตัว ว่า ครู ซึ่งเมื่อเทียบคำว่า ครู กับ อาจารย์ ถือว่า อาจารย์มีสถานภาพที่สูงกว่า) ส่วนการเรียกผู้ฟังว่า ลูก/โลก แสดงถึงการเอ็นดูผู้ฟังเหมือนลูก/หลาน

กล่าวได้ว่า คำที่ใช้เพื่อแสดงมิติสถานภาพทางสังคม ทุกคำ เป็นคำที่แสดงความสุภาพ

2.3 การใช้คำที่คำนึงถึงความสนิทสนม/ความห่างของความสัมพันธ์

คำที่แสดงความสนิทสนม ได้แก่ กู คู่กับ มึง , เค้า คู่กับ แก ตัวเอง , ฉัน ผม เรา คู่กับ มึง สู้ หมั่น และคำนามแทนผู้พูด คือ เพื่อน คู่กับ ตัวเอง , ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) นู๋ย คู่กับ ทวด ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว และคำนามแทนผู้ฟัง ทวด ไป ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ อา พี่ น้อง ลูก/โลก พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว คู่กับ มึง สู้ หมั่น ชื่อเล่น(วิทย์,ดีม...) นู๋ย การใช้คำที่แสดงความสนิทสนมสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

คำที่แสดงความห่างของความสัมพันธ์ ได้แก่ ครู คู่กับ เธอ , ฉัน ผม ฉาน คู่กับ ตน เต็น ตัว คุณ ท่าน พ่อค้า แม่ค้า ผ.อ. อาจารย์ นายฯ ส.ท. และอบต. โดยส่วนมากใช้ ตน เต็น ตัว (ในกรณีกับผู้ฟังมีอายุมากกว่า) และใช้ คุณ ท่าน พ่อค้า แม่ค้า ผ.อ. อาจารย์ นายฯ ส.ท. และอบต. (ในกรณีผู้ฟังมีตำแหน่ง หน้าที่ทางกรงาน)

การใช้คำที่แสดงถึงความห่างของผู้พูดกับผู้ฟังทุกคำ เป็นการแสดงความนับถือหรือยกย่องให้เกียรติผู้ฟัง

2.4 อิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ

การใช้คำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ในชุมชนชนบทและในชุมชนเมืองมี ทั้งที่เหมือนและต่าง แต่จะปรากฏการใช้คำที่เหมือน มากกว่าคำที่ต่าง ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับ ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของทั้ง 2 ชุมชน

การใช้คำบอกบุรุษที่ 1 ของทั้ง 2 ชุมชน ปรากฏคำที่เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่า ทั้ง ชุมชนชนบทและชุมชนเมือง น่าจะมีการรับอิทธิพลมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะมีช่องทางเข้าถึงวัฒนธรรมจากส่วนกลางไม่แตกต่างกัน ดังที่ พบว่า การปรากฏของทั้ง 6 คำ เป็นคำใหม่ 4 คำ คือ เค้า ฉัน ผม และเรา เป็นคำเก่า 2 คำ คือ ถู ฉาน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า หากไม่ มีการรับอิทธิพลมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ การปรากฏของคำบอกบุรุษที่ 1 คงมีเฉพาะคำเก่า นอก จากนี้การใช้คำดังกล่าว ยังแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ นั่นคือ คำ บอกบุรุษที่ 1 ที่เป็นคำเก่า คือ ฉาน คงหายไปเมื่อหมดกลุ่มผู้พูดที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่(อายุ35-50ปี) เพราะ คำนี้ไม่ปรากฏใช้ในกลุ่มผู้พูดที่อยู่ในวัยรุ่น(อายุ10-25ปี) ซึ่งเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่

การใช้คำบอกบุรุษที่ 2 ทั้ง 11 คำ ปรากฏเป็นคำเฉพาะในชุมชนชนบท 1 คำ คือ หมั้น เป็นคำที่ปรากฏเฉพาะในชุมชนเมือง 2 คำ คือ แก ท่าน เป็นคำที่ใช้ตรงกันทั้ง 2 ชุมชน 8 คำ คือ คุณ ตัวเอง เธอ มึง ตน เต็น ตัว และดู คำที่ต่างกันของ 2 ชุมชน ทั้ง 3 คำ คือ แก ท่าน และ หมั้น แสดงให้เห็นว่า คำบอกบุรุษที่ 2 มีการแปรตามถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนี้ คำว่า ท่าน ซึ่งปรากฏใน ชุมชนเมือง น่าจะแสดงถึงอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่เน้นมีสถานภาพทางสังคม หรือการ ให้ความสำคัญกับเรื่องตำแหน่ง หน้าที่ทางการงาน ส่วนคำว่า แก น่าจะแสดงถึงอิทธิพลของ ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่มาจากระบบสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ ที่ปัจจุบัน สามารถเข้าถึงประชากรทุกเพศ ทุกวัย และทุกอาชีพ ส่วนคำว่า หมั้น ที่ปรากฏเฉพาะในชุมชน ชนบทถิ่นหัวไทร และคำว่า ตน ตัว ซึ่งปรากฏเฉพาะถิ่นหัวไทร แต่ปรากฏร่วมทั้งในชุมชนชนบท และในชุมชนเมือง แสดงให้เห็นว่า ลักษณะทางสังคมถิ่นหัวไทร ยังคงความเป็นลักษณะเฉพาะถิ่น ได้ มากกว่าชุมชนในถิ่นอื่น

การใช้คำนามแทนผู้พูด ปรากฏเป็นคำเฉพาะในชุมชนชนบท 5 คำ คำเฉพาะใน ชุมชนเมือง 1 คำ และคำที่ปรากฏร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน 20 คำ กล่าวได้ว่า คำนามแทนผู้พูด ซึ่งเป็น คำที่ใช้แสดงความสัมพันธ์เฉพาะในเครือญาติ ที่ปรากฏเฉพาะในชุมชนเมืองคือ ตา (ใช้เรียกพ่อ ของแม่) ยาย (ใช้เรียกแม่ของแม่) และอา (ใช้เรียกน้องชาย/น้องสาวของพ่อ) ผู้วิจัยคาดว่า แสดง ถึงอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ เพราะคำเหล่านี้ ไม่ปรากฏในชุมชนชนบท นอกจากนี้การใช้ คำว่า อา เฉพาะชุมชนเมืองกระบี่ และชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ชุมชนทั้งสอง

มีลักษณะของความเป็นสังคมเมือง มากกว่าท้องถิ่นอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองกระบี่ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคใต้

คำที่ใช้กับผู้ที่ เป็นเครือญาติ ทั้ง 3 คำ คือ นม พ่อลุง แม่ป้า และคำที่ใช้ทั้งผู้ที่เป็นเครือญาติและไม่ใช่วญาติ คือ บ่าว และสาว ซึ่งเป็นคำที่ใช้เฉพาะในชุมชนชนบท ปรากฏการใช้ ดังนี้ ใช้เฉพาะชนบทถิ่นหัวไทร 1 คำ คือคำว่า นม ใช้เฉพาะในชนบทนครศรีธรรมราช พังงง และหัวไทร 2 คำ คือ คำว่า พ่อลุง แม่ป้า และใช้ร่วมกันในชุมชนชนบททั้ง 6 แห่ง 2 คำ คือ บ่าว และสาว แสดงว่า คนในชนบทให้ความสำคัญกับผู้ที่เป็นเครือญาติ มากกว่าคนเมือง จึงมีคำที่ใช้เฉพาะในเครือญาติ แต่ในเมืองใช้คำเรียกญาติปนกันกับคำเรียกอย่างนับญาติ โดยเฉพาะถิ่นหัวไทรที่ให้ความสำคัญกับผู้ให้กำเนิด(แม่) จึงปรากฏคำว่า นม (ใช้เรียกแม่) เป็นการตระหนักถึงคุณค่าของน้ำนมแม่ คำว่า พ่อลุง แม่ป้า แสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่(ลุง/ป้า ซึ่งเป็นพี่คนโต) เสมือนพ่อ/แม่ แสดงว่า ทศนคติของผู้ใช้คำนี้ คือ รักและเอ็นดูหลานเสมือนลูก เช่นเดียวกับที่หลาน ก็รักและนับถือลุง/ป้า เสมือนพ่อ/แม่ เห็นได้ว่า ลักษณะทางสังคมในชนบทยังคงความเป็นลักษณะเฉพาะของคำในภาษาถิ่นได้มากกว่าในสังคมเมือง

การใช้คำนามแทนผู้ฟัง แสดงถึง ลักษณะทางสังคมในชุมชนทั้งสอง ที่เริ่มรับอิทธิพลมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ทั้งนี้เห็นได้จาก การใช้คำที่เน้นมิติสถานภาพทางสังคม หรือตำแหน่งหน้าที่ทางการงาน ยกเว้นคำที่เน้นสถานภาพทางพุทธศาสนาที่เป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น คือ เจ้า ต้น เณร หลวง ส่วนคำที่เน้นอาชีพ คือ พ่อค้า แม่ค้า ยังไม่มีใช้ในชนบทเนื่องจากผู้พูดใช้คำอื่นที่แสดงความสนิทสนมมากกว่า เช่น คำเรียกอย่างนับญาติ อาจเป็นเพราะสังคมชนบทยังรู้จักกันได้ทั่วถึง คำที่เน้นตำแหน่ง หน้าที่ คือ ผ.อ. อาจารย์ นายกฯ ส.ท. อบต. มีข้อสังเกตของคำที่ใช้เรียกพระสงฆ์ คือ คำว่า เจ้า ซึ่งเป็นคำที่ปรากฏเฉพาะในถิ่นกระบี่ แต่ไม่ปรากฏในถิ่นอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยจังหวัดกระบี่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดพังงาและภูเก็ต ซึ่งเรียกพระสงฆ์ว่า เจ้าเหมือนกัน และในคำว่า เณร/เณรนำหน้าชื่อ เช่น พี่เจ้า ลุงเจ้า พี่หลวง น้ำหลวง แสดงถึงคำที่เน้นมิติสถานภาพทางสังคมนำหน้าคำเรียกญาติ (คำที่ใช้เรียก ผู้ที่ผ่านการบวชเรียน/อุปสมบทแล้ว) ใช้เฉพาะในชุมชนชนบท แสดงว่า คนในชุมชนชนบทยังคงมีความ สัมพันธ์ แบบแน่นแฟ้น และยังคงให้ความสำคัญกับผู้ที่เคยบวชเรียน หรือผ่านการอุปสมบทแล้ว

คำว่า ไอ้เกลอ ไอ้คาง ไอ้คอ และไอ้เต่า (ใช้เรียกเพื่อนสนิท) เป็นคำที่ใช้เฉพาะในชุมชนชนบท และใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสนิท การใช้คำเหล่านี้กับบุคคลใด ย่อมบ่งชี้ว่า บุคคลผู้นั้น คือผู้ที่ผู้พูดไว้นั้นเชื่อใจ และสามารถขอความช่วยเหลือได้ในยามที่เดือดร้อน และเป็นที่น่าสังเกตว่า คำนี้ใช้เฉพาะในกลุ่มเกษตรกร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะทางสังคมของ

คนในชนบทมีวิถีชีวิต การงาน และอาชีพ ที่เหมือนกัน ใช้ชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยกัน และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จึงปรากฏการใช้คำดังกล่าว

อภิปรายผล

ในการศึกษาคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่ม นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยพบว่า การใช้คำดังกล่าวมีการแปรตามเพศ วัย อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ซึ่งสามารถอภิปรายเชื่อมโยงกับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของทั้ง 2 ชุมชน ดังนี้

1. คำที่แสดงมิติวัย(คำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง)

แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 คำที่ใช้กับผู้ที่เป็นเครือญาติ

เป็นคำเก่า ที่ใช้ในชุมชนชนบท 5 คำ คือ นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว ในชุมชนเมือง มี 3 คำ คือ ตา ยาย และอา เป็นคำที่น่าจะรับอิทธิพลมาจากภาษากรุงเทพฯ และคำที่ใช้ร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน มี 14 คำ คือ เป็นคำพื้นฐาน หรือคำเก่า 10 คำ คือ ไป ย่า ลุง ป้า พ่อ แม่ น้ำ พี่ น้อง และลูก/โลก เป็นคำเฉพาะในภาษาไทยถิ่นใต้ 4 คำ คือ พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ และแม่เฒ่า กล่าวได้ว่า ในชุมชนชนบทมีคำที่ใช้เฉพาะในเครือญาติ(พ่อแก่ พ่อเฒ่า แม่แก่ แม่เฒ่า นม พ่อลุง แม่ป้า บ่าว และสาว) แต่ในเมืองใช้ปนกันกับคำเรียกอย่างนับญาติ(ตา ยาย ลุง ป้า และพี่) แสดงถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นั่นคือ ลักษณะของสังคมชนบทยังคงให้ความสำคัญกับคนในเครือญาติมากกว่าชุมชนเมือง

1.2 คำที่ใช้กับผู้ที่ไม่ใช่ญาติ/นับญาติกับบุคคลที่มีอายุ

ใช้ทั้งในชุมชนชนบท และชุมชนเมือง มี 8 คำ คือ ตา ยาย ลุง ป้า น้ำ พี่ น้อง และลูก/โลก การใช้คำดังกล่าวแสดงถึงวัฒนธรรม การให้ความนับถือผู้อาวุโส(ในกรณีและผู้ฟังอายุมากกว่า) และให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้อ่อนอาวุโส (ในกรณีผู้ฟังอายุน้อยกว่า)

กล่าวได้ว่า การให้ความนับถือ และแสดงความสนิทสนม ในฐานะเป็นเชื้อสายเดียวกัน มีในชุมชนชนบทมากกว่าในชุมชนเมือง แต่การให้ความสำคัญกับมิติวัย หรือการนับญาติกับบุคคลที่มีอายุ ยังคงมีร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน

2. คำที่แสดงมิติสถานภาพทางสังคม(ค่านามแทนผู้พูดผู้ฟัง)

คำในกลุ่มนี้มี 11 คำ แบ่งเป็น

2.1 คำที่ใช้ในชนบท มี 2 คำ ได้แก่ เณร (เณร+ชื่อ) ส่วนคำว่า อบต. แสดงถึงการเน้นตำแหน่ง หน้าที่ และให้เกียรติผู้ฟัง ซึ่งมาจากการปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้คำดังกล่าวแสดงถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม การให้ความนับถือ และแสดงความสุขภาพ

2.2 คำที่ใช้เฉพาะที่ในชุมชนเมือง มี 3 คำ คือ พ่อค้า แม่ค้า และส.ท. การใช้คำว่า พ่อค้า แม่ค้า เป็นการเน้นสถานภาพทางสังคมด้าน อาชีพ แสดงถึงความไม่สนิทสนม ส่วนการใช้คำว่า ส.ท. แสดงถึงการเน้นมิติสถานภาพทางสังคมด้านตำแหน่ง หน้าที่ การงาน และเป็นการให้เกียรติผู้ฟัง แสดงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม การให้ความนับถือ และแสดงความสุขภาพ

2.3 คำที่ใช้ร่วมกันทั้ง 2 ชุมชน มี 6 คำ คือ ครู ผ.อ. อาจารย์ การใช้คำดังกล่าว แสดงถึงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมการให้ความสำคัญกับตำแหน่ง หน้าที่ เป็นการให้เกียรติผู้ฟัง ซึ่งมาจากการขยายตัวของการศึกษา คำเรียกพระสงฆ์ เจ้า ดัน หลวง (ผู้ที่ดำรงอยู่ในสมณเพศ) การใช้คำเรียกพระสงฆ์ ซึ่งปรากฏทั้ง 2 ชุมชน แสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้ดำรงตนอยู่ในสมณเพศ หรือผู้ที่บวชเรียนอยู่ในพระพุทธศาสนา

ส่วนการใช้คำเรียกผู้ที่ผ่านการอุปสมบทแล้ว (ปรากฏเฉพาะในชุมชนชนบท) คือ หลวง / คำเรียกญาตินำหน้าสถานภาพ = พี่หลวง น้องหลวง คำว่า เจ้า / คำเรียกญาตินำหน้า สถานภาพ = พี่เจ้า น้องเจ้า แสดงถึงการให้ความสำคัญกับผู้ที่เคยบวชเรียนในพระพุทธศาสนา เป็นการเน้นย้ำถึงวุฒิภาวะของความเป็นผู้อาวุโส และเป็นการยกย่องให้เกียรติผู้ฟัง

3. คำใหม่

คำบอกบุรุษและค่านามแทนผู้พูดผู้ฟัง ที่เป็นคำใหม่ มีดังนี้

คำบอกบุรุษที่ 1 ที่เป็นคำใหม่ 4 คำ คือ เค้า ฉัน ผม และเรา คำบอกบุรุษที่ 2 ที่เป็นคำใหม่ 5 คำ คือ แก คุณ ท่าน ตัวเอง และเธอ ค่านามแทนผู้พูด ที่เป็นคำใหม่ 3 คำ คือ ตา (ใช้แทนตัวกับลูกของลูก) ยาย(ใช้แทนตัวกับลูกของลูก) และอา(ใช้แทนตัวกับลูกของพี่ชาย) และค่านามแทนผู้ฟัง ที่เป็นคำใหม่ 3 คำ คือ ตา(ใช้เรียกพ่อของแม่) ยาย(ใช้เรียกแม่ของแม่) และอา(ใช้เรียกน้องชาย/น้องสาวของพ่อ)

กล่าวได้ว่า ผลของคำใหม่ มีผลทางการใช้คำและทัศนคติ ดังนี้

3.1 ทำให้เกิดความหลากหลายในการใช้คำ คือ มีคำว่า ฉัน ผม ตา ยาย และอาเพิ่มขึ้นจาก ฉาน พ่อเฒ่า แม่เฒ่า และน้ำ (เฉพาะในเมืองกระบี่ และเมืองนครศรีธรรมราช) และ คำบอกบุรุษที่2 คือ คุณ ท่าน เพิ่มขึ้นจาก คน เต็น ตัว

3.2 ทำให้รู้สึกว่าการใช้คำใหม่สุภาพกว่าคำเก่า ได้แก่ คำบอกบุรุษที่1 เค้า ฉัน ผม แทน คำว่า กู และคำบอกบุรุษที่2 แก ตัวเอง แทนคำว่า มึง

3.3 เพิ่มคำที่แสดงความสนิทสนม ร่วมกับความสุภาพ ได้แก่ คำบอกบุรุษที่1 คือ เค้า ฉัน ผม และเรา และทำให้ กู ซึ่งเดิมใช้กับผู้ที่ไม่สนิทสนม มีความหมายในทางไม่สุภาพมากขึ้น ส่วนคำบอกบุรุษที่2 คือ แก ตัวเอง และเธอ มีกลิ่นอายของความเป็นปัจจุบันมากกว่า มึง สู้ และหมั่น ซึ่งมีกลิ่นอายของความเก่า

การศึกษาคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนครศรีธรรมราชครั้งนี้ มีการแปรตามเพศ วัย อาชีพ(สถานะทางสังคม) และถิ่นที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า คำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้ฟังในภาษาไทยถิ่นใต้น่าจะแสดงการรับอิทธิพลมาจากภาษากรุงเทพฯ ทั้งนี้อิทธิพลดังกล่าวมาจากระบบการศึกษา สื่อสารมวลชน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชากร ทั้งในเมืองและชนบท ทั้งมีการใช้คำที่แสดงมิติสถานภาพทางสังคม หรือตำแหน่งหน้าที่ทางการงานเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาที่ปรากฏ ผู้วิจัยเห็นว่า มีเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับ การใช้คำที่ยังคงลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนชนบทและในชุมชนเมืองที่ยังคงให้ความสำคัญกับมิติ วัย และ/หรือการนับญาติกับบุคคลที่มีโชติญาติ ทั้งนี้ อาจเนื่อง มาจากลักษณะของสังคมในชุมชนที่ศึกษาทั้ง 6 แห่ง เป็นลักษณะของสังคมต่างจังหวัด ที่ยังคงเอกลักษณ์ของสังคมถิ่นใต้ ที่เน้นการให้ความสำคัญกับมิติวัย/นับญาติกับบุคคลที่มีโชติญาติของผู้พูดผู้ฟัง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มไชยา ได้แก่ ชุมพร ระนอง ไชยา ตะกั่วป่า ภูเก็ต และเกาะสมุย เนื่องจากลักษณะภูมิศาสตร์ของ ทั้ง 6 จุด น่าสนใจว่า การใช้คำดังกล่าวน่าจะมีการรับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯเด่นชัดกว่างานวิจัยนี้
2. ควรศึกษาคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟังในภาษาไทยถิ่นใต้ จากเอกสารหรือจารึกต่างๆ ในแง่วิวัฒนาการการใช้คำ
3. ควรศึกษาคำบอกบุรุษและคำนามแทนผู้พูดผู้ฟัง ในภาษาถิ่นภาคอื่นๆ